

Sygn. akt VU 9/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 marca 2013 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie :

Przewodniczący SSO Romuald Kompanowski

Protokolant Anna Werner-Dudek

po rozpoznaniu w dniu 15 marca 2013 r. w Kaliszu

odwołania P. H.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 5 listopada 2012 r. i Nr (...)

z dnia 21 grudnia 2012 r. Nr (...)

w sprawie P. H.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o prawo do emerytury

oddala odwołania

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 5 listopada 2012 roku znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. odmówił P. H. prawa do emerytury nauczycielskiej, ponieważ wnioskodawca nie udowodnił wymaganego okresu ubezpieczenia oraz nie rozwiązał stosunku pracy.

W uzasadnieniu organ rentowy podał, że nie uwzględnił jako okresu pracy nauczycielskiej pracy w:

- (...) w S.w latach 1971-72,
- (...)w K.w latach 1973-74,
- (...) na stanowisku zastępcy dyrektora w latach 1976-79,
- (...) w K.w latach 1984-89.

Decyzją z dnia 21 grudnia 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. odmówił P. H. prawa do emerytury dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach albowiem wnioskodawca nie przedstawił świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze przez okres co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze. Tym samym organ rentowy nie uwzględnił wnioskodawcy do okresu pracy w warunkach szczególnych zatrudnienia we wskazanych wyżej jednostkach.

Z powyższymi decyzjami nie zgodził się P. H. składając odwołania od każdej z nich, w których wniósł o zmianę decyzji pierwszej i przyznanie wnioskowanego pierwotnie świadczenia przy zaliczeniu spornego okresu jako okresu pracy nauczycielskiej ewentualnie na wypadek nieuwzględnienia tego odwołania, o zmianę drugiej decyzji i przyznanie prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie obydwu odwołań.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

P. H. urodził się w dniu (...). Na dzień 31 grudnia 2008 r. posiada okresy składkowe i nieskładkowe wynoszące łącznie 41 lat, 3 miesiące i 7 dni. Uznanym przez ZUS okresem pracy nauczycielskiej odwołującego na powyższy dzień wynosi 17 lat 1 miesiąc i 24 dni przypadający w latach 1990 – 2008. Na dzień 31 grudnia 1998 r. uznane przez ZUS okresy ubezpieczenia wynoszą 30 lat 11 miesięcy i 24 dni. Uznane przez ZUS okresy pracy w warunkach szczególnych na ten dzień wynoszą 7 lat 11 miesięcy i 22 dni przypadające w latach 1990 – 98. Odwołujący pozostaje nadal w stosunku pracy w Zespole Szkół Publicznych w R. zawiązanym w 1990 roku.

(okoliczności bezsporne).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zgodnie z treścią art. 88 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 roku Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2003 roku, nr 118, pozycja 1112 ze zmianami) nauczyciele mający trzydziestoletni okres zatrudnienia, w tym 20 lat wykonywania pracy w szczególnym charakterze, zaś nauczyciele szkół, placówek, zakładów specjalnych oraz zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich – dwudziestopięcioletni okres zatrudnienia, w tym 20 lat wykonywania pracy w szczególnym charakterze w szkolnictwie specjalnym mogą- po rozwiązaniu na swój wniosek stosunku pracy – przejść na emeryturę.

Jak wynika z powyższego uregulowania, emerytura nauczycielska bez względu na wiek przysługuje tylko temu nauczycielowi, który po spełnieniu powyższych warunków, na swój wniosek rozwiązał stosunek pracy. Odwołujący nie rozwiązał na swój wniosek stosunku pracy i w związku z tym nadal pozostaje pracownikiem Zespołu Szkół Publicznych w R..

Wskazane bowiem w przepisie art. 88 ust. 2a pkt. 1 Karty Nauczyciela uregulowanie odnosi się wyłącznie do warunków jakie nauczyciel musi spełnić do dnia 1 stycznia 2009 r. z tą tylko zmianą, iż warunek rozwiązania stosunku pracy o jakim jest mowa w art. 88 ust.1 Karty Nauczyciela może zostać spełniony po tej dacie.

Niezależnie od braku warunków z art. 88 ust.1 Karty Nauczyciela, sąd ocenił zgłoszone w odwołaniu okresy pracy w latach 1971-89. W żadnym z tych okresów odwołujący nie wykonywał pracy w jednej z jednostek wymienionych w przepisie art. 1 cytowanej wyżej ustawy Karta Nauczyciela. Nie było zatem warunków aby do okresu pracy nauczycielskiej uznanego przez ZUS doliczyć dalsze zgłoszone przez odwołującego okresy.

W tych warunkach odwołanie od decyzji z dnia 5 listopada 2012 r. podlegało oddaleniu.

Nie było również warunków do uwzględnienia drugiego odwołania – od decyzji z dnia 21 grudnia 2012 r. Zgodnie bowiem z przepisem 32 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17.12. 1998 r. o emeryturach i rentach (Dz. U. nr 162 poz.1118 z póź. zm.), ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącymi pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 ustawy.

Osoby urodzone po dniu 31 grudnia 1948 r. w myśl uregulowania zawartego w przepisie art. 184 ust. 1 cytowanej ustawy mogą nabyć prawo do emerytury na powyższych warunkach po osiągnięciu wieku określonego w art.32 ustawy, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy tj. w dniu 1 stycznia 1999 r. osiągnęli:

- okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;

oraz

- okres składkowy i nieskładkowy wynoszący w przypadku kobiet co najmniej 20 lat.

Dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa wyżej, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych.

Wiek emerytalny, o którym mowa w art. 32 ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie, których osobom wymienionym wyżej przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Zgodnie z przepisem § 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7. 02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach (Dz. U. nr 8 poz. 43 z póź. zm.) za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej "wymaganym okresem zatrudnienia", uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami składkowymi, okresami nieskładkowymi oraz ewentualnie okresami uzupełniającymi (okresy ubezpieczenia rolniczego, okresy pracy w gospodarstwie rolnym). W myśl § 4 ust.1 cytowanego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1. osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
2. ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zebrany w sprawie materiał dowodowy w postaci dokumentacji pracowniczej, wskazuje jednoznacznie, iż odwołujący nie legitymuje się wymaganym okresem pracy w warunkach szczególnych. Odwołujący przed 1980 r. zatrudniony był na innych stanowiskach niż nauczyciel. Nie wykonywał więc pracy nauczycielskiej o jakiej jest mowa w § 15 cytowanego wyżej rozporządzenia. Przepis ten odwołuje się do prac wymienionych w art.1 pkt. 1 – 7 ustawy Karta Nauczyciela. Są to:

1. nauczyciele, wychowawcy i inni pracownicy pedagogiczni państwowych szkół i innych placówek oświatowych i szkoleniowych, wychowawczych, opiekuńczo-wychowawczych, utworzonych i działających na podstawie ustawy z dnia 15 lipca 1961 r. o rozwoju systemu oświaty i wychowania (Dz. U. Nr 32, poz. 160, z 1971 r. Nr 12, poz. 115, z 1972 r. Nr 16, poz. 114 i z 1975 r. Nr 45, poz. 234),
2. nauczyciele i wychowawcy placówek leczniczych, leczniczo-wychowawczych i leczniczo-opiekuńczych,
3. nauczyciele, wychowawcy i inni pracownicy pedagogiczni zakładów poprawczych, schronisk dla nieletnich, rodzinnych ośrodków diagnostyczno-konsultacyjnych oraz szkół przy zakładach karnych,
4. pracownicy pedagogiczni bibliotek szkolnych i pedagogicznych, ośrodków metodycznych i placówek poradnictwa wychowawczo-zawodowego,
5. nauczyciele zatrudnieni w szkołach, placówkach kształcenia artystycznego dzieci i młodzieży, placówkach wychowawczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych, prowadzonych przez związki spółdzielcze, instytucje i organizacje społeczne prowadzące statutową działalność oświatowo-wychowawczą i kształcenie artystyczne,
6. nauczyciele zatrudnieni w organach administracji państwowej na stanowiskach wymagających kwalifikacji pedagogicznych w zakresie ustalonym ustawą,
7. nauczyciele zatrudnieni w organizacjach politycznych i społecznych oraz w związkach zawodowych na stanowiskach wymagających kwalifikacji pedagogicznych w zakresie ustalonym ustawą.

Placówki, w których odwołujący wykonywał zatrudnienie w omawianych w tym miejscu latach nie były placówkami oświatowo – wychowawczymi. Domy kultury nie były bowiem takimi placówkami. Ich działalność opierała się na przepisach o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej. Od takich placówek należy odróżnić młodzieżowe domy kultury, których działalność w badanym okresie regulowała ustawa z dnia 15 lipca 1961 r. o rozwoju systemu oświaty i wychowania (Dz. U. z 1971 r. nr 32 poz.160 z póź. zm.). Wśród placówek wymienionych w tej ustawie znajduje się młodzieżowy dom kultury. Brak oddzielnego wyróżnienia w tej ustawie domu kultury sprawiło przyjęcie o pominięciu w systemie oświaty tego rodzaju placówek. Zatem w latach 1971 – 79 odwołujący nie był pracownikiem jednej z placówek działających w oparciu o przepisy wskazanej wyżej ustawy. Nie był tym samym pracownikiem wykonującym pracę nauczycielską wymienioną w cytowanym wyżej przepisie § 15 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7. 02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach.

Oddzielnej oceny wymagał okres pracy w (...). Placówki takie nie były placówkami oświatowymi w rozumieniu ustawy o systemie ustawy. Nie było więc warunków aby i ten okres pracy zaliczyć do uprawnień przy ubieganiu o wcześniejszą emeryturę jako okres pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

W tych warunkach sąd orzekł jak w sentencji wyroku.